

Myšlienky o výchove, o vyučovaní, o ponúkaní matematiky

Myšlienky o výchove

- *Úlohou výchovy je prebudiť v človeku génia.* (Pytagoras)
- *Výchova, ktorú dáva nežná a cnostná matka, má na našu budúcosť práve taký vplyv ako skvelé prirodzené vlohy.* (G.I. Caesar)
- *Cieľom výchovy je uspôsobiť človeka, aby vedel založiť vlastné šťastie a aj šťastie iných ľudí.* (J.S. Mill)
- *Výchova odkrýva schopnosti, nevytvára ich.* (Voltaire)
- *Výchova má byť láskavá a prísna, nie studená a ľahostajná.* (J. Joubert)
- *Výchova človeka znamená vytvoriť pre neho perspektívy.* (A.S.Makarenko)
- *Výchova je pomoc dieťaťu pri rozvoji jeho možností.* (E. Fromm)
- *Výchova je zámerná a sústavná pomoc človeku, aby samostatným a harmonickým uplatnením všetkých svojich vlôh sa rozvíjal na ušľachtilú mravnú osobnosť.* (D. Pecka)
- *Výchova detí nie je v tom poučovať ľudí alebo im robiť kázeň, ale dávať im príležitosť, aby sami premýšľali, sami porovnávali.* (K. Čapek)
- *Výchova je vytváranie charakteru.* (T.G. Masaryk)
- *Učiť je možné slovami, vychovávať iba príkladom.* (J. Bruyére)
- *Výchova je príklad a láska, nič viac.* (F.W. Fröbel)
- *Výchova je osvojovanie si umenia ako využívať poznanie.* (A.N.Whitehead)
- *Dobrá výchova je najlepší základ, dobrý vychovávateľ je najlepší dobrodinca, najväčší umelec, najväčší učenec.* (Fénelon)
- *Základným cieľom výchovy je predovšetkým formovať človeka, oveľa viac je však dynamicky ho viesť k tomu, aby sa formoval sám a aby sa stal človekom.* (J. Maritain)
- *Výchova je to, čo zostane v človeku, keď zabudne, čo sa naučil.* (O. Skinner)

Myšlienky o vyučovaní

- ♣ *Vyučovanie je medziľudský vzťah a optimálne metódy závisia vždy na osobných vlastnostiach jednotlivcov* (E.E. Moise).
- ♣ *Skutočné vyučovanie sa obmedzuje len na žiakov, ktorí trvajú na tom, aby sa niečo naučili. Ostatné sa podobá chovu dobytky* (E. Pound).
- ♣ *Vyučovanie je oblasť, v ktorej pravdepodobnosť chýb je dosť vysoká, pričom každá chyba má vážne a dlhodobé následky... Dobré vyučovanie zahŕňa v sebe kaleidoskop rôznych kvalít a vlastností* (P. Hilton).
- ♣ *Ak vyučujeme študentov alebo žiakov, tak hlavnou a naprosto nevyhnutnou podmienkou je pranie človeka učiť sa* (P. Kapica).
- ♣ *Čo je to dobre učiť? Dávať študujúcemu príležitosť, aby objavoval veci sám, z vlastnej iniciatívy* (G. Polya).
- ♣ *Vo vyučovaní sa musíte sústrediť na trvalé nástroje. Študenti potrebujú získať niektoré základné spôsoby myslenia, pružnosť myslenia, stratégiu sebavzdelávania* (A. Engel).
- ♣ *Najlepší spôsob ako vyučovať druhých, je prinútiť študentov, aby sa pýtali a tvorili. Nerobte im kázeň – povzbudte ich k činnosti* (P.R. Halmos).
- ♣ *Rozumne sa pýtať, znamená vyučovať* (Alcuin z Yorku).
- ♣ *Vyučovanie v škole musí byť, aby som sa vyjadril heslom, psychologické a nie systematické. Učiteľ musí byť diplomatom, aby mohol zachytiť záujem chlapca, musí brať ohľad na jeho duševné predpoklady a podarí sa mu to len tak, keď bude podávať učivo názorne a zreteľne* (F. Klein).
- ♣ *Vyučovaním sa učíme* (L.A. Seneca).
- ♣ *Najdôležitejšie umenie učiteľa je, aby vzbudil radosť z tvorenia a poznávania... Zo školy by ma vychádzal mladý človek ako harmonická osobnosť, nie ako špecialista* (A. Einstein).
- ♣ *Prednášať neznamená robiť vedu; to znamená učiť a vychovávať. Nielen učiť vedu, ale učiť učiteľstvo... Učiteľ, ktorý svoju látku miluje a sám si ju neustále pracúva a rozširuje, ktorý svoju náuku považuje za tak krásnu a pre život potrebnú, že poctivo a vyžarujúco sa snaží podať žiakom z nej to najcennejšie a ideovo najvyššie, je dobrý a dokonalý pedagóg* (K. Čapek).
- ♣ *Ak nevyučujete s láskou, ale len s nechuťou, bude lepšie, ak opustíte svoje dielo a budete brať almužnu od tých, ktorí pracujú s radosťou* (Chalíl Džibrán).
- ♣ *Jediným učiteľom hodným tohto mena je ten, ktorý povzbudzuje ducha slobodného premýšľania a rozvíja cit osobnej zodpovednosti* (J.A. Komenský).

Myšlienky o ponúkaní matematiky

Dobre vyučovať matematiku môže iba človek, ktorý je sám ňou nadšený a chápe ju ako živú, rozvíjajúcu sa vedu. (A.N. Kolmogorov)

Kardinálnou otázkou vyučovania matematiky je získať a udržať záujem žiakov... Učiť žiakov nachádzať to, čo je matematické v reálnych situáciach je jedna z prvoradých úloh vyučovania matematiky. (J.Vyšín)

Ten kto nevidí nič krásne alebo účinné na matematike, pravdepodobne nezapáli v iných pocit vnútorného nadšenia k tomuto predmetu. (J.S. Bruner)

Opravdivý učiteľ matematiky kladie predovšetkým dôraz na otázku „prečo“, čiže na pochopenie vecí a snaží sa vychovávať žiaka k samostatnému mysleniu... Jedným z hlavných cieľov vyučovania matematiky musí byť: ukázať tým, čo sa jej chcú venovať, radosť z poznania a vychovať ich k disciplinovanému logickému mysleniu a ku koncentrovanej duševnej činnosti, bez ktorej v matematike nikto nemôže mať úspech. (A. Rényi)

Ak sa snažíte iným ponúkať matematiku, treba im odovzdať porozumenie, motiváciu, myšlienky... (M. Atiyah)

Už na elemenárnej úrovni by mali matematiku vyučovať ľudia, ktorí rozumejú jej povahe a zmyslu... Z matematiky môže vzísť iba dobré, ak bude jej štúdium spojené so zábavou, s voľnou hrou predstavivosti a schopnosti pre fantáziu. (P. Hilton)

Krása matematiky je v tom, nachádzať pravdu bez ťažkostí... Učte žiakov premýšľať. (G. Polya)

Nepýtajte sa, koľko matematiky sa môže dieťa naučiť. Pýtajte sa radšej, v akej miere môže matematika vo vzdelaní dieťaťa prispieť k jeho ľudskej dôstojnosti. (H. Freudenthal)

Najprv je potrebné deti učiť uvažovať, premýšľať a až potom ich vyučovať matematiku. (R. Davis)

Predmet matematiky je tak závažný, že by sa nemalo zabúdať na žiadnu príležitosť, ako ho urobiť trochu zaujímavým. (B. Pascal)

Matematika je učiteľkou presného i poctivého myslenia a vedie k triezvemu, ale pravdivému životu. (B. Bydžovský)

Milujem matematiku nielen preto, že ju možno použiť v technike, ale aj preto, že je krásna, že do nej človek vložil svoju rozkoš z hry a že matematika je schopná aj tej najvyššej hry a umožňuje nám zmocňovať sa nekonečna. Má čo povedať o nekonečne a o ideách. Má nikdy neuzavretú povahu ľudského tvorenia. (R. Péterová)

(vybral a zostavil Dušan Jedinák)